

sortium, der er de samme Mænd som det første, og som finansieres af den samme Bank. Det er, som sagt, ganske det samme Eksempel, som Otto Benzons fremfører i Skuespillet „Frie Hænder“. Det er utroligt, at noget saadant kan præsteres, men det finder Sted, og det er endda tvivlsomt, om det er strafbart. I den Anledning siger saa det ærede Medlem, at der er sket en Motivforskydning: man bygger ikke længere Huse for at bo i dem eller udleje dem, nej, man bygger dem for at faa en Bankprovision eller et Sagførersalær. Deri har han fuldkommen Ret. Han siger videre: Man danner ikke længere Aktieselskaber, fordi der er Brug for dem, nej, man danner dem, fordi der er nogle Mænd, der trænge til at tjene Penge paa en Aktieemission eller gerne ville have et fedt Ben eller ville tjene Penge paa Tantiemen. En fuldkommen rigtig Kritik af den moderne Aktiekapitalisme.

Men naar det ærede Medlem saa siger, at det er noget, der har udviklet sig siden 1901 — det er en ganske ejendommelig Sætning i det ærede Medlems Tale, at hele denne Vildledelse af det økonomiske Liv har fundet Sted siden 1901 —, saa viser han unægtelig, hvor bornert han er. I 1901 var der et politisk Systemskifte, men vi have haft Kapitalisme herhjemme, før Venstre kom til Magten. Venstres Fejl er, at Partiet ikke i tilstrækkelig Grad har brugt Magten, at det alt for meget har ladet det gamle System gaa videre i det gamle Spor, og det er noget andet. Men Kapitalismen er adskilligt ældre end 1901. Aktiesvindelen, Byggeuvæsenet, Straamandsuvæsenet o. s. v. ere adskilligt ældre end 1901. Jeg forstaa derfor ikke, at det ærede Medlem kan bruge en saadan Udtalelse som, at det er siden 1901, at det økonomiske Liv er ført vild.

Nej, Vildførelsen kom ikke ved det politiske Systemskifte, men den kom ved det økonomiske Systemskifte, som fandt Sted, den Gang man gik over fra den gamle Naturaliehusholdning til Pengeøkonomi og Frikonkurrence. Det forstod de danske Arbejdere allerede i 70erne, og de organiserede sig til Kamp mod denne Kapitalisme. En Arbejder kan sommetider se meget mere end en Doktor. Det er naturligvis ikke, fordi han i og for sig er klogere eller ved mere, men det er, fordi selve Livet bringer ham til at se, medens Doktoren ikke altid er nødsaget til at se. Livet lærte Arbejderne at forstaa Kapitalismen og at slutte sig til Socialismen. Arbejderne lærte at organisere sig alle-

rede fra Begyndelsen af 70erne til Kamp mod Kapitalismen, ogsaa mod dens enkelte Udslag, f. Eks. hele Straamandsuvæsenet, og førte en delvis virkningsfuld Kamp derimod. Jeg erindrer det ærede Medlem om noget, der ligger adskilligt forud for 1901, nemlig den bekendte Historie med den gamle Have. Her ved min Side sidder en af Snedkernes daværende Talsmænd (Martin Olsen), som var med til at organisere denne Kamp mod Straamændene, og som gjorde det saa effektivt, at man i hvert Fald fik skaaret den værste Side af Straamandsuvæsenet bort, saa at man ikke længere ligefrem kunde bedrage Arbejderne for deres Løn.

Ja, det er en gammel Historie, meget ældre end 1901. Allerede den gamle franske Socialist Babeuf saa det, den gamle tyske Skræder Weitling kendte det, og det er det, vi have sagt Aar efter Aar. Mureren — Babeuf sagde det i denne Form — Murersvenden maa sove under Seinebroen, fordi han har bygget for mange Huse, Skræderen maa gaa med Bagen ud af Bukserne, fordi han har syet for mange Klæder, Skomageren maa gaa med saaleløse Sko, fordi han har lavet for meget Fodtøj. Det er det økonomiske Anarki, der har udviklet sig under den frie Konkurrence og Kapitalismen. Der produceres ikke længere for Behovet, men der produceres paa Spekulation.

Da jeg hørte det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds tale forleden, kom jeg til at tænke paa en Udtalelse, som Jaurès nylig brugte om Clémenceau. Jaurès sagde henvendt til Clémenceau: Man kan være meget aandrig og alligevel en stor Dumrian. Det er udmærket sagt. Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds ved umaadelig meget og er dog grundvidende. Det ærede Medlem ser en Mængde Ting og er dog stærblind overfor det, som er Sagens Kærne.

Det ærede Medlem afslørede sit mærkværdig bornerte Syn — ved Siden af den megen Viden, han er i Besiddelse af — ved et Citat af den klerikale, antisemitiske Demagog i Wien, Dr. Lueger (Afbyrdelse af *Birch*). Det ærede Medlem, der ikke ønsker denne Mand omtalt saaledes, viser netop derved sit bornerte Syn. Det ærede Medlem kaldte ham en af Europas bedste Mænd og citerede en Udtalelse af ham — Spalte 442 —, hvorefter Lueger skal have sagt følgende netop med Blikket henvendt paa det danske Panama — det er det ærede Medlems Citat, —: „Vær ikke bange for at gaa til Bunds, den Sygdom, der har